

Таким чином, було розглянуто загальні етапи проектування проектів, алгоритм створення інформаційних систем за державним стандартом України. Оскільки ці два види алгоритмів не враховують повною мірою специфіку даної ІС, то було складено алгоритм створення інформаційної системи автотранспортного підприємства. Цей алгоритм дає змогу охопити всі аспекти розробницької діяльності.

Література.

1. ДСТУ 2941-94. Системи оброблення інформації. Розроблення систем. Терміни та визначення. – К. : Держстандарт України. – 2005. – 20 с.
2. Новаківський І. І. Інформаційні системи у менеджменті: системний підхід: навч. посіб. / І. І. Новаківський, І. І. Грибик, Т. В. Федак. – 2-е вид., перероб. і доп. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2010. – 260 с.

ДОСЛІДЖЕННЯ ПРИОРІТЕТНОСТІ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ В АТП

Чеченєв Д., студент

Науковий керівник: Ачкасова Л.М., к.е.н., доцент

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

В основі розвитку розумної цивілізації лежить розробка і реалізація рішень різного роду. Цей процес реалізується людьми з різним ступенем професіоналізму, тому діапазон рішень великий - від недостатньо обміркованих до детально розрахованих. Рішенням прийнято вважать результат розумової діяльності людини, що приводить до певного висновку і необхідних дій.

Для дослідження пріоритетності рішень на АТП були виділені основні процеси, що відбуваються на підприємстві: перевізний процес; процес технічного обслуговування і ремонту рухомого складу; організація роботи з персоналом; управління.

У свою чергу, кожний з основних процесів був розбитий на підпроцеси. Так перевізний процес було розбито на наступні підпроцеси: розробка планів перевезень, розробка маршрутів перевезень, визначення навантажувальних механізмів для визначених видів вантажів, розробка графіків доставки вантажів, вибір типу рухомого складу.

Процес технічного обслуговування і ремонту рухомого складу передбачає розробку плану постановки автомобілів на ТО, контроль за якістю виконання ремонтів, розробку графіків простою автомобілів у ремонті, визначення необхідного устаткування і його стану для виконання ремонтних робіт.

Організація роботи з персоналом припускає відбір персоналу, адаптацію персоналу, підвищення кваліфікації персоналу; роботу з підтримки трудової дисципліни.

Процес управління включає роботу з постачальниками, клієнтами, маркетингову діяльність, фінансову діяльність.

Робота з постачальниками припускає прийняття управлінських рішень на вибір необхідної сировини і матеріалів для закупівлі, визначення обсягів закупівель, вибір постачальника і визначення термінів постачань.

Робота з клієнтами припускає пошук клієнтів, з'ясування потреб клієнтури, укладання договорів.

Маркетингова діяльність поділялась на дослідження ринку послуг, дослідження конкурентів, реклама послуг, розробка і просування нової послуги.

Фінансова діяльність припускає взаєморозрахунки з клієнтами і постачальниками, сплату податків, пошук інвесторів, створення фінансового резерву і т.д.

Далі було визначено якого типу рішення домінують на АТП за рахунок експертного опитування менеджерів підприємства. Фрагмент анкети для опитування менеджерів наведений в таблиці 1.

Таблиця 1- Анкета

Шановний менеджер підприємства! Дайте відповідь, будь ласка, на ряд питань	Варіанти відповіді
1	2
1. Які управлінські рішення найчастіше приймаються на вашому підприємстві в залежності від форми прийняття? (потрібне підкреслити)	Особистісні Колегіальні
2. Які рішення в залежності від тривалості реалізації приймаються найчастіше на кожній зі стадій процесу? (напишіть результат проти кожної зі стадій запропонованих процесів) процес перевезення: підготовка реалізація оцінка результату	Довгострокові Короткострокові
процес технічного обслуговування і ремонту рухомого складу підготовка реалізація - оцінка результату	

1	2
організація роботи з персоналом підготовка реалізація - оцінка результату	
управління: підготовка реалізація - оцінка результату	
3. Які рішення за ступенем повторюваності проблеми найчастіше приймаються на Вашому підприємстві (потрібне підкреслити)	Традиційні Нетипові
4. Які рішення частіш всього приймаються для різних підпроцесів кожного процесу? (запишіть варіант проти кожного підпроцесу)	Інтуїтивні Рішення на судженнях Раціональні
А) процес перевезення: - розробка планів перевезень розробка маршрутів перевезень визначення навантажувальних механізмів для визначених видів вантажів розробка графіків доставки вантажу вибір типу рухомого складу	
Б) процес технічного обслуговування і ремонту рухомого складу - розробка плану постановки автомобілів на ТО - контроль за якістю виконання ремонтів - розробка графіків простою автомобілів у ремонті - визначення необхідного устаткування і його стану для виконання ремонтних робіт	
В) організація роботи з персоналом - відбір персоналу - адаптація персоналу - підвищення кваліфікації персоналу - трудова дисципліна	
...	
Деякі дані про себе: пол, вік, виробничий стаж, в.т.ч. на даному підприємстві, освіта	
Дякуємо за співпрацю	

За результатами опитування можна зробити висновок, що серед 20 менеджерів 12 (60 %) признали, що на підприємстві найчастіше приймаються особистісні рішення.

В залежності від ступеня повторюваності проблеми 15 менеджерів з 20 (75 %) признали, що найчастіше приймаються традиційні рішення.

Якщо розглядати управлінські рішення в залежності від тривалості реалізації, то маємо наступні результати: процес перевезення: на стадії підготовки, реалізації і оцінки результату 18 з 20 респондентів обрали короткострокові рішення (90 %); організація

роботи з персоналом на стадії підготовки домінують довгострокові, на стадії реалізації і оцінки результату – короткострокові; фінансова діяльність на стадії підготовки, реалізації і оцінки результату домінують довгострокові рішення; маркетингова діяльність на стадії підготовки, реалізації і оцінки результату відповідно 18 (90 %), 16 (80 %) та 15 (75 %) з 20 респондентів обрали довгострокові рішення; робота з постачальниками на стадії підготовки 15 з 20 (75 %) обрали довгострокові, на стадії реалізації 13 (65 %) – обрали короткострокові та на стадії оцінки результату 16 (80 %) обрали довгострокові рішення; робота з клієнтами на стадії підготовки 14 з 20 (70 %) обрали довгострокові, на стадії реалізації 13 (65 %) – обрали короткострокові та на стадії оцінки результату 17 (85 %) обрали також короткострокові рішення.

Якщо розглядати управлінські рішення з точки зору підстав для ухвалення, то менеджери визнали, що більшість рішень приймаються раціонально – за допомогою об'єктивного аналітичного процесу.

Розглянемо результати по кожному підпроцесу основних процесів АТП. В процесі перевезення в основному домінують раціональні рішення і лише для підпроцесів визначення навантажувальних механізмів для визначених видів вантажів та вибір типу рухомого складу домінантними були рішення на судженнях.

Для процесу технічного обслуговування і ремонту рухомого складу домінантними є раціональні рішення і лише в підпроцесі контроль за якістю виконання ремонтів домінують рішення на судженнях.

Для процесу організація роботи з персоналом домінуючого типу рішення назвати неможна. Тут присутні інтуїтивні рішення, рішення на судженнях і раціональні рішення

В підпроцесах фінансової діяльності домінують раціональні рішення і лише в пошуку інвесторів пріорітетними були інтуїтивні рішення.

В підпроцесах маркетингової діяльності в пріорітеті раціональні рішення і лише в рекламі послуг експерти визначили домінантними рішення на судженнях.

В процесі «Робота з постачальниками» 2 підпроцеси базуються на раціональних рішеннях, 1 – на інтуїтивних рішеннях і 1 – на рішеннях на судженнях.

В роботі з клієнтами домінують інтуїтивні рішення і лише при укладанні договорів базовими є рішення на судженнях.

Більшість опитуємих – 18 з 20 (90 %) на питання щодо наслідків прийняття управлінських рішень заявило, що в основному наслідки підлягають коректуванню.

Також більшість менеджерів заявила, що при прийнятті управлінських рішень необхідно використовувати 4 критерії. При цьому було проведено ранжування критеріїв по ступеню значимості при ухваленні управлінського рішення. Необхідно було присвоїти ранг від 1 до 6 таким критеріям як прибутковість, витрати, якість, трудомісткість, дієвість, нововведення. По результатам ранжування можна зробити висновок, що найбільш значимими критеріями є дієвість, якість, прибутковість та нововведення.

Був розрахований коефіцієнт конкордації W , який склав 0,848. Таке значення коефіцієнту свідчить про узгодженість думок експертів.

СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ «ЕФЕКТИВНІСТЬ ПЕРЕВЕЗЕНЬ»

Гаврилов В.С., студент

Науковий керівник: Ачкасова Л.М., к.е.н., доцент

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Поняття ефективності зустрічається в різних сферах людської діяльності. Це одна з категорій в економіці. Завдяки цьому поняттю можна судити про раціональність, доцільність, вигідність процесів і діяльності підприємства в цілому. Це дозволяє виявляти недоліки в роботі і вчасно на них реагувати.

Ефективність є першим пріоритетом управління. Під ефективністю взагалі розуміють відношення результату до витрат на отримання цього результату. Крім того, її можна характеризувати як соціально-економічну категорію, що виражає об'єктивні причинно-наслідкові зв'язки і співвідношення між результатами та затратами.

Дослідженням поняття ефективності займалися багато науковців. Термін «ефективність» з'явився в економічній літературі в роботах Вільяма Петі та Франсуа Кене. Вони застосовували цей термін у значенні результативності [11].

В працях багатьох сучасних вчених ефективність має специфічне значення, в залежності від того, в якому ракурсі і яке явище чи процес ними досліджується.

Проаналізуємо різні підходи щодо визначення поняття ефективності (таблиця 1).